

Skatteplanlegging i norske selskap eid av utenlandske private equity-fond - En analyse av det private equity-eide konsernet Scandza

Lise Aspen Fosså og Helene Skjelstad, masterutredning i finansiell økonomi, Norges Handelshøyskole, høsten 2017.

Er det slik at det norske matkonsernet Scandza flytter overskudd til skatteparadiset Jersey hvor den reelle eieren CapVest Equity Partners hører hjemme? I 2016 betalte Scandza kun 2,1 prosent skatt til Norge av en omsetning på 3,2 milliarder kr.

Dette spørsmålet søkte studentene Lise A. Fosså og Helene Skjelstad å finne svar på i sin masteroppgave på Handelshøyskolen (NHH) med professor Guttorm Schjelderup som veileder. Bakgrunnen for oppgaven er bl. a. en serie innlegg i Dagens Næringsliv høsten 2017 som viser at Scandza synes rigget for aggressiv skatteplanlegging med stor gjeld, store immaterielle verdier og en svært komplisert eier-/fondsstruktur med i alt sju holdningsselskaper; fem i Norge, et sjette i Nederland (Provender BV) og et syvende i Luxembourg (Provender SARL).

Den reelle eieren PE-/private equity-fondet CapVest Equity Partners III LP hører hjemme i skatteparadiset Jersey. Jersey er svært lukket når det gjelder informasjon om investorer og annen selskapsinformasjon og har tilnærmet null i selskapskatt. Nederland og Luxembourg regnes også som skatteparadiser som praktiserer en stor grad av konfidensialitet og lav skatt. Det er derfor grunn til å spørre om Scandza som eier bl.a. Finsbråten, Leiv Vidar, Synnøve Finden, Peppes produkter, Sørlandschips, Berit Nordstrand, Sør Øl/Det lille sørlandsbryggeriet flytter overskudd til Jersey for å unngå skatt til Norge.

Skatteplanlegger ved hjelp av ekstern gjeld og konsernbidrag

Hovedkonklusjonen er at studentene ikke finner belegg for at lav skatt og en komplisert og stadig endret struktur, skyldes at overskudd flyttes ut av Norge til skatteparadis. De finner heller ikke andre virkemidler for overføring av overskudd som bruk av store interne lån fra de utenlandske Provender-selskapene til Scandza eller flytting av immaterielle verdier (f. eks. varemerker, logo, patenter og royalty) fra Scandza-selskapene til Provender-selskapene i Nederland og Luxembourg.

Det kan imidlertid argumenteres for at konsernet bedriver skatteplanlegging ved å fradragsføre store summer i rentekostnader på ekstern gjeld. - Den store andelen gjeld (84 % på konsernnivå) fører til et stort eksternt skatteskjold på grunn av de store rentekostnadene. Mye tyder på at konsernets skattetilpasninger i stor grad er effektivisert ved å benytte konsernbidrag og høy andel ekstern gjeld. På denne måten reduseres konsernets totale skattebyrde. Fra et skattemessig ståsted er gjeld det foretrukne finansieringsmiddelet foran egenkapital.

Store immaterielle verdier

Studentene finner at Scandza har store immaterielle eiendeler (f. eks. varemerker, logo, patenter, royalty), som i stor grad kan forklares ved at konsernet har kjøpt opp selskaper til en høyere pris enn markedsverdi. Patenter og varemerker er registrert i Skandinavia. Det er

dermed lite som tyder på at konsernet benytter seg av royalty-overføringer mellom Norge og lavskatteland som Nederland og Luxembourg for å redusere skattebyrden.

Vanskelig å trekke endelig konklusjon pga. hemmelighold

Studentene viser til at det er vanskelig å trekke en endelig konklusjon fordi tilgangen på informasjon, spesielt om de utenlandske fondene, selskapene, investorene og hvem som har styreverv, er svært begrenset. -Det har følgelig ikke vært mulig å gjøre grundige nok analyser til å konkludere med sikkerhet med at overskuddsflytting ikke finner sted. Hvem som er de faktiske beslutningstakerne er skjult i et nett av eierstrukturer, fond og investorer som i stor grad er skjult for offentligheten. Informasjonen er skjult ettersom eierforholdene i stor grad er strukturert i skatteparadiset Jersey med flere gunstige regler for hemmelighold.

Skattegevinsten kommer når investorene selger seg ut

Scandza-konsernet ble kjøpt av PE-fondet CapVest i 2014. Hovedformålet med PE-investeringer er å maksimere avkastningen ved salg. En PE-investering har begrenset levetid - en investeringshorisont på ti år er vanlig. Det ligger derfor an til at CapVest selger Scandza-konsernet, fullt og helt eller i deler om ca. seks år. Studentene finner ikke noe svar på hvorfor CapVest har valgt å plassere holdingselskaper i Nederland og Luxembourg, men antar at det er gjort for å redusere kildeskatten.

-Når investorene trekker seg ut og selger videre vil både Provender BV og Provender SARL være fritatt for skatt. Hvorvidt investorene, som har eierskap direkte i Provender SARL, må betale skatt når de selger seg ut avhenger av hvor investorene hører hjemme.

Problematisk: Skjulte eiere og selskaper markedsfører seg som små og skandinaviske

-Den kompliserte strukturen gjør det vanskelig, om ikke umulig, for skandinaviske forbrukere å vite hvem som sitter igjen med sluttgevinsten. Det kan argumenteres for at det skjulte eierforholdet er enda mer problematisk i lys av at driftsselskapene markedsføres som små, innovative, skandinaviske utfordrere i dagligvarebransjen. Synnøve Finden mottok i 2016 i underkant av 100 mill. kr i subsidier fra prisutjevningsordningen for melk. Hvorvidt skandinaviske forbrukere bør kreve mer åpenhet i en tid der stadig flere skandinaviske selskaper kjøpes opp av private equity-fond er et interessant tema og et forslag til videre arbeid for interesserte lesere, er oppfordringen fra Fosså og Skjelstad.

Opgaven er tilgjengelig for nedlasting på:

<https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2486311>